

ТРЕБА ЛИ ЗАБОРАВИТИ ИНОКА ИЗ ДАЛШЕ

ИНОК ЈЕ БИО МОНАХ ХИЛАНДАРСКОГ БРАТСТВА И БИО ЈЕДАН ОД ПИСАЦА СРБСКЕ ИСТОРИЈЕ. ДОШАО НА ПОЗИВ ДЕСПОТА СТЕФАНА И ОСТАО ЧЕВРТ ВЕКА У МАНАСТИРУ БЛАГОВЕШТЕЊЕ.

Већ више од једног века трају покушаји у србској историјској науци да се сазна име монаха који је својим уметничким даром и образовањем привукао пажњу учених људи свога времена, а највише деспота Стефана Лазаревића, који га је позвао да преписује књиге за његову библиотеку. Инок се није одмах одазвао, сматрајући да није достојан да изађе пред лице владара који је био тако учен као нико у царству световном. Пристао је тек после другог позива и наваљивања хиландарске братије да прихвати деспотов позив. И, кренуо је пут Београда.

Деспот га је лепо прихватио и замолио да за његову библиотеку препише једно јеванђеље. Био је уверен да је изабрао врхунског преписивача. Послао га је у монашку колонију код манастира Љубостиња у којем је сахрањана деспотова мајка кнегиња Милица као монахиња те светиње.

Инок је преписивао ту књигу годину дана и тај свој рад однео деспоту Стефану. Мало је рећи да је српски владар био очаран лепотом слова и вињета и складом целокупнога текста. Захвалио му је бираним речима и замолио да му препише још две књиге у оној истој монашкој колонији код Студенице, али када му је предао и те књиге он му је уручио још 8 нових дела која је имао да препише, и тада му је деспот, као успут напоменуо да ће му, кад сав посао заврши направити манастир „да и у овим странама прибежиште има.“

Међутим крајем његовог рада догодио се први упад турског цара Мурата ИИ у Српску земљу (1425.). Но, чим се тај сукоб смирио деспот је позвао Инока да дође у Београд. Обавестио га је да припреме за грађење манастира могу да почну и послао га у братство манастира Препречисте Ваведења код Голупца да тамо буде док све не припреми и не окупи своју братију, а затим да изабере најбоље место за манастир. О томе је Инок оставио запис: „Кад смо у тамошњим (кучевским) странама прошли све пустиње и многе горе обишли, са пећинама и стално текућим водама, нађосмо место за манастир у подножју горе Висока, које се налази на извору реке Далше. Сакупио је 35 монаха и почео да гради. Сви они били су исихасти, Синаити најтврђи монаси у вери православној. Глас о манастиру и његовим градитељима брзо се проширио далеко ван тог подручја. Народ је одасвуд долазио и са одушевљењем прихватао учење Инока и његових монаха. Сам Инок о томе је написао: „Не ја, већ свемогућа сила ово створише, и молитве Пречисте којој је место посвећено пречасном рођењу њеном. И са Свете Горе долажаху да нас слушају и видевши са нама да живе жељаху.

А онда је до Далше стигла страшна изненадна вест за Србски народ.

„Срп смрти пожео је деспота Стефана пред Илињем дану в петак вечер, свитајуштом суботе“, односно 19. јула 1427. године. Смрт га је затекла на месту Главица недалеко од данашњег Младеновца.

У целој замљи се смутило, Турци су једва то дочекали, упали су у Србију и почели да пљачкају и убјају.

Следеће године Турци ће ударити на Иноков манастир Далшу, опљачкати га и растерати монахе а само годину дана касније упашће у манастир мађарска војска, поубијати део недужних монаха а манастир порушити и запалити. Оно што је остало од монаха стигло је до Доњег Милановца на Дунаву и тамо сачекало да ратна олуја прође. Вратили су се али њиховог манастира више није било. Само згариште и рушевине.

Монаси су се разишли на разне стране а Инок је на позив игумана Десповог манастира Благовештење у Горњачкој клисури Висариона пошао тамо и четврт века остао у том манастиру. Ту је направио ћелију и писао. Написао је историју србског народа свога времена и низ других сјајних текстова који спадају у најлепша места наше

средњевековне књижевности.

Препис јеванђеља које је Инок обавио за деспота Стефана изложен је био 1875 године на археолошкој изложби у Кијеву где га је тадањој научној јавности представио Стојан Новаковић. Данас се он чува у једној од библиотека у Санкт Петербургу. Његов текст о делу србске историје чува се у манастиру Хиландар на Светој Гори.

Сам Инок отишао је из Србије у Хиландар после пада Цариграда када је окрутна турска власт упала у средиште православља и почела да руши и пали. Видео је да више нигде за Србе неће бити безбедно а за монахе посебно. Сакупио је своје ствари, своје списе и вратио се у Хиландар који је као млад монах напустио да би помогао својој земљи Србији.

Како је његово име било, још се није сазнало, али му је дело остало заувек а манастир Благовештење у којем је провео 25 година порушили су и запалили Турци у праскозорје Првог србског устанка 1788. године светећи се Србима за буну Капетана Коче Анђелковића.

Сајт СВЕТИЊЕ БРАНИЧЕВА